

Stichting Het Kronendak Jaarverslag 2005

Bestuur en adviseurs

De bestuurssamenstelling in 2005 was als volgt (tussen haakjes het jaar van aftreden):

- Voorzitter : Prof.Dr.Ir. R.A.A. Oldeman, em. hoogleraar Wageningen Univ. (2007).
- Vice-voorzitter : Dr.Ir. P.C. Romeijn, directeur Treemail te Heelsum (2010).
- Vice-voorzitter : Prof.Dr.Ir. A.F. van der Wal, oud hoogleraar Wageningen Univ. (2006).
- Penningmeester : Ir. P. Hulsebosch, adviseur Hyperion (2008).
- Secretaris : Dr. Ir. L. Kuiper, senior consultant Probos, Wageningen (2009).

Adviseurs

- Algemeen Adviseur: Prof.Dr. C.W.P.M. Blom, Rector Magnificus Radboud Universiteit.
- Algemeen Adviseur: Ir. E. Kuiler-IJzerman, mededirecteur 'De Ommuurde Tuin' te Wageningen
- Algemeen Adviseur: Mr. R.G. Fierst van Wijnandsbergen, oud-notaris te Wageningen.
- Wetenschapsadviseur: Prof.Dr. A.M. Cleef, universitair hoofddocent UvA. buitengewoon hoogleraar Wageningen Universiteit.
- Juridisch Adviseur: Mr. P.J. Verschoof, oud-kantonrechter te Wageningen

In 2005 werden vijf bestuursvergaderingen belegd (136 t/m 140) en één jaarvergadering die bijgewoond werd door alle bestuursleden, twee adviseurs en de Ruinen-hoogleraar Prof.Wolf.

Beleid en strategie

De stichting ontving in 2005 wederom onmisbare en gewaardeerde steun van derden aan haar projecten, met name wat betreft de Ruinen-leerstoel. Voor schenkingen is de procedure, mede dankzij de belangeloze hulp van notariskantoor Smit & Moormann te Wageningen inmiddels gestroomlijnd.

Een speciaal door het bestuur van de Stichting ingestelde evaluatiecommissie heeft binnen een maand, wat een uitzonderlijke prestatie is, de bijzondere Mej. Dr. Jakoba Ruinen-leerstoel geëvalueerd in verband met het te nemen besluit over de continuering ervan. Belangrijkste conclusies waren: 1) Prof. Wolf doet veel meer dan waar hij voor betaald krijgt. 2) De inbedding in IBED laat te wensen over. 3) Als we door willen gaan dan zal een inhoudelijke verdieping en uitbreiding tot 4/10 aanstelling noodzakelijk zijn. 4) Op de huidige weg doorgaan is niet verstandig. Door het bestuur is mede op grond van de aanbevelingen van de evaluatiecommissie besloten om door te gaan door met Prof.Wolf op basis van een 2/10 aanstelling. Verdieping moet worden bereikt op het vlak van PR en maatschappelijke inbedding en door het realiseren van een Tropenpoot in het veld. Uitgangspunt was dat de kosten tot een maximum van €25.000/jaar door de Stichting voor vijf jaar gegarandeerd worden en dat er vooraf goede afspraken worden gemaakt met IBED over hun inbreng. In de loop van 2005 heeft het stichtingsbestuur, met als penvoerder de voorzitter, het profiel van de leerstoel herzien. De leerstoel krijgt voortaan de internationale naam 'Canopy sciences'. Op

26 oktober is prof. van Tienderen, directeur van het IBED en tevens voorzitter van het Curatorium, akkoord gegaan met ons voorstel voor continuering van de leerstoel. . In december ging ook het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam hiermede akkoord.

In 2005 is het huishoudelijk reglement van Stichting Het Kronendak herzien, wat al geruime tijd op de agenda stond. Het nieuwe reglement komt tegemoet aan de eisen vanuit de samenleving, zoals "transparantie" (financiën), "aansprakelijkheid" en andere interne zaken, die heden ten dage door controlerende instanties verwacht worden te staan in statuten of huishoudelijke reglementen.

Op internationaal vlak werd het contact met de Jungle Lodge Amazonat nabij Manaus (Brazilië) voortgezet (www.amazonat.org). In april 2005 heeft de stichting een aanbevelingsbrief geschreven voor het "Heritage Reserve Amazonat". Er is een grote belangstelling voor de lodge in Amazonat, waardoor uitbreiding van hun gebouwen complex nodig is. Verder is er een grote behoefte aan gekwalificeerde gidsen op full-time en part-time basis, voor een periode van minstens 6 maanden. Er zijn plannen gemaakt om een kronendakpad en uitkijktoren aan te leggen met FSC-hout. Mevrouw Anne Gély uit Montpellier is medio december met steun van de stichting naar Amazonat vertrokken om advies te geven over het kronendakpad ("canopy walkways").

Drs. Maaïke de Jong en Prof. Jan de Wolf hebben in mei 2005 een reis naar het Edenproject (Cornwall, UK) gemaakt, die eraan heeft bijgedragen om onze samenwerking en betrokkenheid bij Eden te helpen vormgeven. Ze hebben een boeiend verslag geschreven over hun bezoek aan Eden ("Second visit to the Eden Project by representatives of the Kronendak Foundation", May 2005).

Prof. Wolf stak veel energie in de acquisitie van nieuwe projecten. In januari maakte hij een uitvoerig overzicht van zijn activiteiten in de eerste vier jaar van de leerstoel. In 2005 nam hij met subsidie van de stichting deel aan de 4th International Canopy Conference in Leipzig, Duitsland. Van 5-9 juni nam hij, op uitnodiging van het Global Canopy Programme, deel aan de First Planning Workshop van het GEF/UNEP voorstel over "Whole forest observatories: an international network for monitoring canopy biodiversity and global climate change". Dit vond plaats in het St. Anne's College in Oxford. Hier gaf hij een lezing over "Hurdles in the farming and sustainable harvesting of canopy products as a tool for conservation." Daarnaast is hij samen met het curatorium van de leerstoel (Prof. Oldeman, Prof. Menken en Prof. Hooghiemstra) op bezoek geweest bij de grootste bromeliakweker in Nederland te Assendelft: nl de firma Corn. Bak BV.

De door onze vice-voorzitter Dr. Romeijn op internet geplaatste teksten bleven ook in 2005 veel bezoekers trekken. Er werden wederom honderden malen teksten "gedownload". De website wordt goed bijgehouden met recente informatie en publicaties: www.treemail.nl/kronendak.

Ter ere van het 50 jarige bestaan van onze vice-voorzitter is op 5 juni een informeel "Beggars Banquet" gehouden voor zijn verjaardag met enkele mini-lezingen over en gelegenheid tot doneren aan Stichting het Kronendak.

Overige projecten

- De stichting heeft financieel bijgedragen aan de drukkosten van het proefschrift van Dr. Angela Parrado-Rosselli
- Tevens heeft zij een toezegging gedaan voor een bijdrage in de drukkosten van het proefschrift van Dr. Alfredo Cascante Marin

Publicaties

- Wolf, J.H.D. (2005). The response of epiphytes to anthropogenic disturbance of pine-oak forests in the highlands of Chiapas, Mexico. 4th International Canopy Conference, Leipzig, 2005; *Forest Ecology and Management* 212:376-393.
- Cascante-Marín, A., J. G. B. Oostermeijer, J. H. D. Wolf, and J. C. M. den Nijs (2005). Reproductive biology of the epiphytic bromeliad *Werauhia gladioliflora* in a premontane tropical forest. *Plant Biology* 7: 203-209.
- Wolf, Jan H.D. & Alejandro Flamenco-S. (2005). Distribución y riqueza de epífitas en Chiapas. In: *Diversidad biológica de Chiapas* (González-Espinosa M, Ramírez-Marcial N, Ruiz-Montoya L, eds). Mexico DF.
- Wolf, Jan H.D. (2005). The vascular epiphytes of the pine-oak forests of Chiapas, southern Mexico, and their potential use as a tool for conservation. In: *Ecology and conservation of neotropical montane oak forests* (Kappelle M, ed): *Ecological Series*; Springer Verlag.
- Wolf, Jan H.D. (2005). Embracing epiphytes in sustainable forest management: a pilot study from the Highlands of Chiapas, Mexico. In: *Tropical montane cloud forests* (Scatena et al., eds.). Hawaii: University of Hawaii.
- Cascante-Marín, Alfredo, J. Gerard B. Oostermeijer, Jan H. D. Wolf & Hans C. M. den Nijs (2005) Experimental seedling establishment of epiphytic bromeliads: evidence of limited dispersal in natural communities of a tropical premontane forest.
- Cascante-Marín, Alfredo., Jan H.D. Wolf, J. Gerard B. Oostermeijer, J.C.M. den Nijs, Oscar Sanahuja & Alejandro Durán-Apuy (2005) Differences in epiphytic bromeliad communities between secondary and mature forest in a tropical premontane forest, Costa Rica (*Journal of Tropical Ecology*)

Zie www.treemail.nl/kronendak voor een complete lijst van ondersteunde publicaties vanaf 1989.

Samenwerking

Met name de samenwerking met de Universiteit van Amsterdam, via de bijzondere Mej.Dr. Jakoba Ruinen-leerstoel in de Fylosfeerwetenschappen (vanaf nu aangeduid met 'Canopy sciences'), draagt zeer bij tot de toekomstige mogelijkheden om het onderzoek naar het kronendak te intensiveren en universitair onderwijs op dit gebied te ontwikkelen.

Zonder deze bij name te noemen wordt hier dankbaar de vruchtbare samenwerking met en concrete steun van een aantal particuliere organisaties gememoreerd, die veel bijdroegen aan uitvoering en voorbereiding van projecten in en betreffende het kronendak en aan de financiering van de bijzondere leerstoel.

Mej. Dr. Jakoba Ruinenleerstoel

Prof. Wolf, bijzonder hoogleraar van onze stichting op de bijzondere leerstoel Canopy sciences (Universiteit van Amsterdam, IBED) ontplooië in 2005 indrukwekkende activiteiten, waarvan een overzicht als bijlage is bijgevoegd.

Gedaan te Wageningen, 2 mei 2006
Dr. Ir. L. Kuiper, secretaris

ONDERWIJS

Bijdrage aan cursussen

Colleges MSc course Natuurbeheer en Biodiversiteit (IB 303). 'Epifyten: diversiteit en duurzame exploitatie'.

Colleges cursus tropische ecologie (IB 304); 6 uur + excursie naar de Hortus Botanicus, Amsterdam. 'Diversity, ecology, phytogeography and sustainable use of epiphytes in the canopy of the tropical forest', syllabus 48 pagina's.

Begeleiding doctoraalstudenten

Hanneke de Leeuw (in prep.) Bromeliad distribution and establishment along on a perpendicular transect of forest edges, Monteverde, Costa Rica.

Noemi von Meijenfeldt (2005) Bromeliad distribution and establishment along on a perpendicular transect of forest edges, Monteverde, Costa Rica.

Ana Maria Benavides Duque (2005) Spatial distribution of epiphytes in anthropogenic disturbed Amazonian lowland rain forest, Amacayaco, Colombia.

Promoties

Mede-promotor van

Alfredo Cascante (in prep.) Demographic and genetic population structure and breeding system of an abundant and a sparse epiphytic bromeliad in primary and secondary montane forests, Colombia. Universiteit van Amsterdam.

Begeleider van

Mariana Aparecida Carvalhaes (2005) The response of epiphytic bromeliads to anthropogenic disturbance of caixeta (*Tabebuia cassinoides*) Atlantic rain forest in Brazil. Universiteit van Sao Paulo.

Lid promotiecommissie van

Nicole J. de Voogd (2005). Indonesian sponges: biodiversity and mariculture potencial. Universiteit van Amsterdam.

Angela Parrado-Rosselli (2005). Fruit availability and seed dispersal in terra firma rain forests of Colombian Amazonia. Universiteit van Amsterdam

Jeroen Groenendijk (2005) Towards recovery of native dry forest in the Colombian Andes – a plantation experiment for ecological restoration. Universiteit van Amsterdam

Lid examencommissie (samen met Dr. Tanner) van

Cassandra Reyes García (2005) Niche differentiation in coexisting CAM bromeliads from seasonally dry forest of Chamela (Mexico). University of Cambridge, Faculty of Plant Biology. Promotor: Prof. H. Griffiths.

Lezingen

Lecture Wageningen Universiteit en Research centrum

Diversity, Ecology, and phytogeography of epiphytes in the canopy of the tropical montane cloud forest.

ONDERZOEK

'Peer reviewed' publicaties:

Wolf, Jan H.D. & Alejandro Flamenco-S. (2005). Distribución y riqueza de epífitas de Chiapas. Pp. 127-162. In: Diversidad biológica en Chiapas (González-Espinosa M, Ramírez-Marcial N, Ruiz-Montoya L, eds). Plaza y Valdés S.A. de C.V. Mexico DF., Mexico.

Wolf, Jan H.D. (2005). The response of epiphytes to anthropogenic disturbance of pine-oak forests in the highlands of Chiapas, Mexico. *Forest Ecology and Management* 212:376-393.

Cascante-Marín, A., J. G. B. Oostermeijer, J. H. D. Wolf, and J. C. M. den Nijs (2005). Reproductive biology of the epiphytic bromeliad *Werauhia gladioliflora* in a premontane tropical forest. *Plant Biology* 7:203-209.

Abstracts:

Wolf, J.H.D. 2005 The response of epiphytes to anthropogenic disturbance of pine-oak forests in the highlands of Chiapas, Mexico.
Proceedings 4th International Canopy Conference "Tropical versus Temperate Forests", 10 - 17 July 2005 in Leipzig, Germany. University of Leipzig. Merkur - Druck- und Kopierzentrum GmbH, Leipzig (166 pp.) Page 11.

M.A. de Jong, E.D. Borg, A.M. Cascante-Marin, J.G.B. Oostermeijer and J.H.D. Wolf. 2005. Seed dispersal of epiphytic Bromeliads (Tillandsioideae) in Costa Rica.
Proceedings 4th International Canopy Conference "Tropical versus Temperate Forests", 10 - 17 July 2005 in Leipzig, Germany. University of Leipzig. Merkur - Druck- und Kopierzentrum GmbH, Leipzig (166 pp.) Page 57.

A.M. Benavides, J.H.D. Wolf & J.F. Duivenvoorden. 2005. Epiphyte succession in young secondary Amazonian forests
Proceedings 4th International Canopy Conference "Tropical versus Temperate Forests", 10 - 17 July 2005 in Leipzig, Germany. University of Leipzig. Merkur - Druck- und Kopierzentrum GmbH, Leipzig (166 pp.) Page 116.

Carvalhoes, M.A. & Wolf, J.H.D. 2005. Epiphytic bromeliads in anthropogenic disturbed *Tabebuia cassinoides* (caixeta) forests, Iguape, Brazil.
Proceedings The 2005 Meeting of The Association for Tropical Biology and Conservation. Uberlândia, Brazil "Frontiers in Tropical Biology and Conservation". Page 137.

Reviews voor

Journal of Applied Ecology. Accurate prediction of cryptogamic epiphyte diversity and critical evaluation of individual species predictions. Authors: Olivier Heylen and Martin Hermy

Plant Biology. Biomass and water storage dynamics of epiphytes in old-growth and secondary montane rain forest stands in Costa Rica. Authors: Lars Köhler, Dirk Hölscher, Conrado Tobon-marin, K.F. Arnoud Frumau and L.A. (Sampurno) Bruijnzeel.

World Bank/GEF. Project proposal (PDF Block A) on Sacred Orchids of Chiapas: Cultural and Religious Values in Conservation.

INGEDIENDE PROJECTVOORSTELLEN

Projectvoorstel ingediend bij de Europese Commissie, EuropeAid Program on Environment in Developing Countries / Program on Tropical Forests and other Forests in Developing Countries over “*Canopy farming ornamental bromeliads for forest conservation and community development in Latin America*”. Duur: 5 jaar, Budget: EUR 1,060,590.00